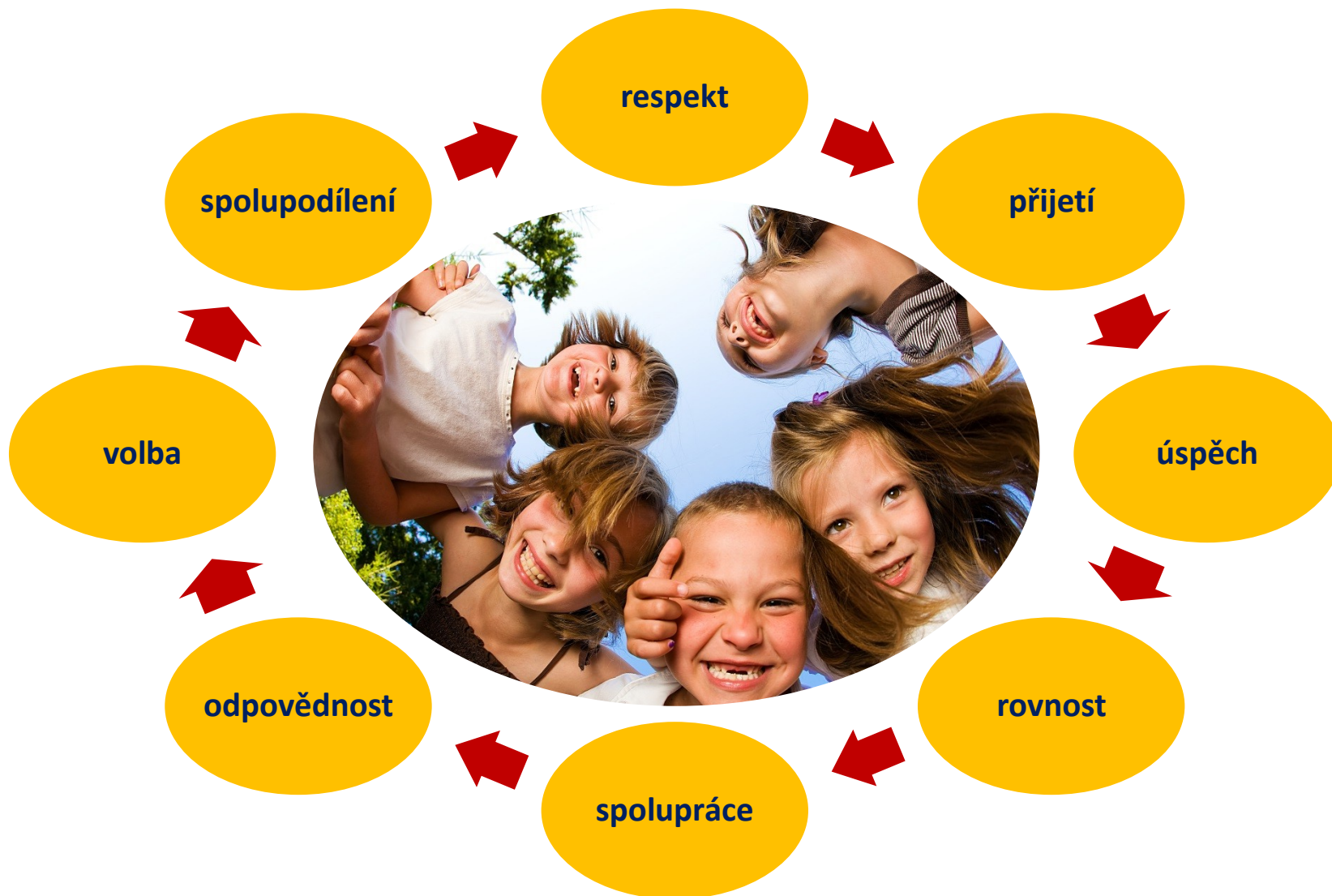

DYNAMIKA PROBLÉMOVÉHO CHOVÁNÍ

Mgr. Michaela Širůčková, Ph.D.

Je vaše škola dobrým místem pro život?

Pocit sounáležitosti = 4B

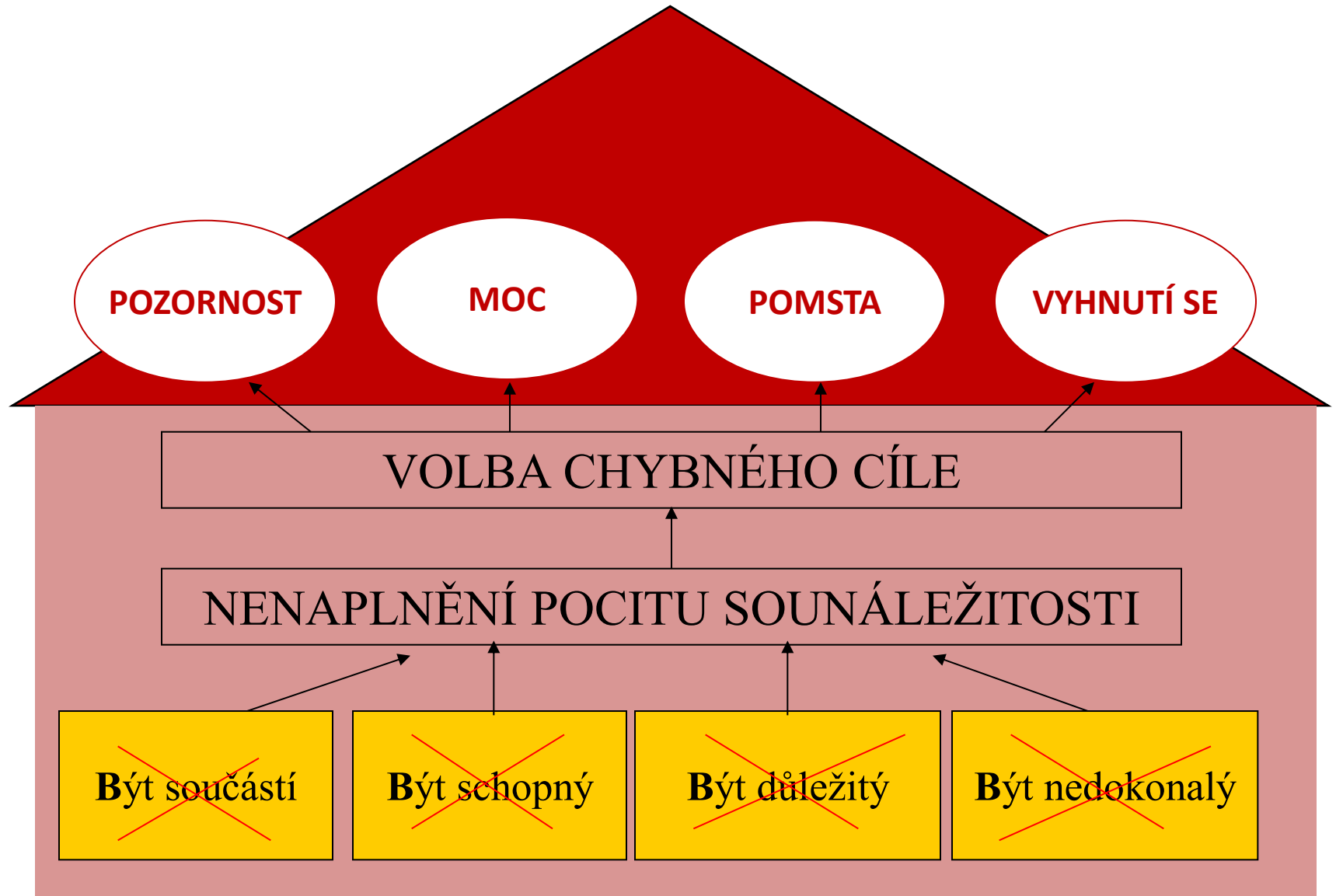
Být součástí vztahů

Být schopný

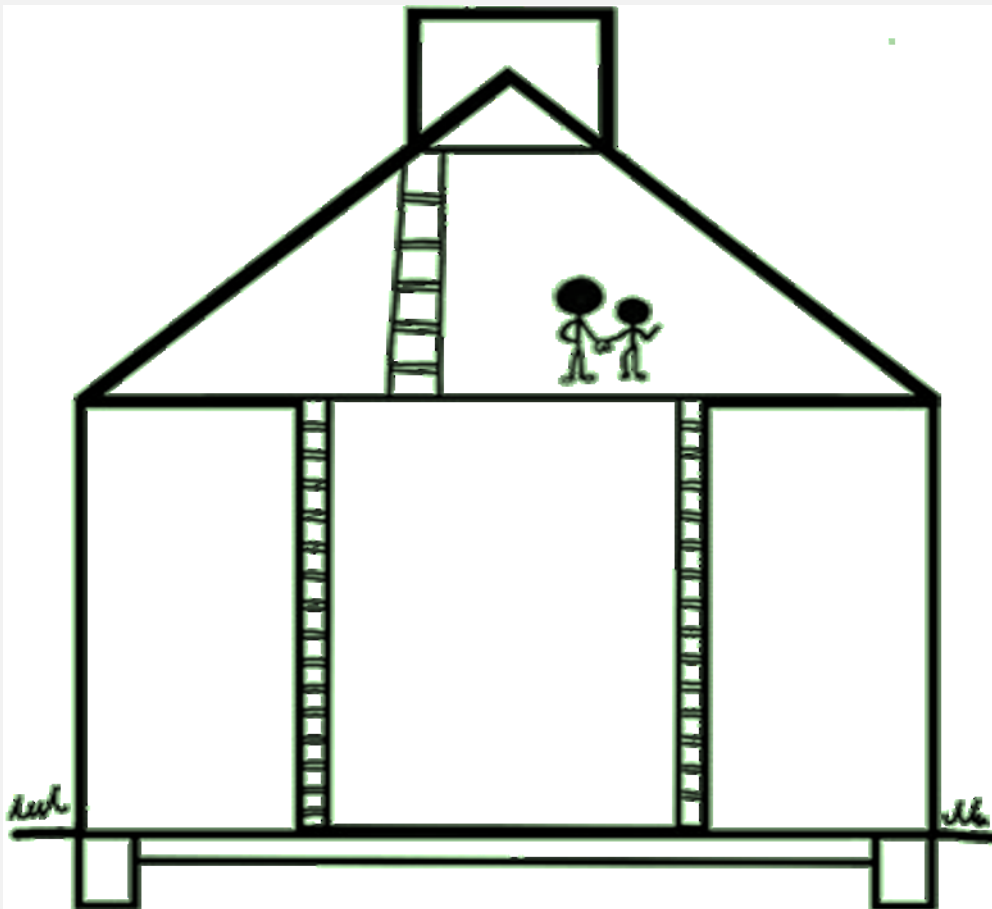
Být důležitý

odvaha **B**ýt nedokonalý

Čtyři cíle problémového chování

Roviny zvládání problémového chování

INTERVENCE

Jak zamezujeme

PREVENENCE

Jak předcházíme

PODPORA

Jak posilujeme sounáležitost

Tři klíče k identifikaci

Pocit učitele

MÍRNÁ INTENZITA

údiv, překvapení, napětí,
podráždění, nervozita, netrpělivost

STŘEDNÍ INTENZITA

naštvaní, rozčilení, vztek, strach ze
ztráty kontroly

VYSOKÁ INTENZITA

frustrace, ponížení, zranění,
zklamání, ohrožení, nenávisť

„MÁME TO V HLAVĚ“

starost, bezmoc, beznaděj, pocit
profesního selhání

Tendence učitele

ZASTAVIT

napomínat, opakovat, připomínat,
pomáhat,..

DOSÁHNOUT SVÉHO

nutit, přesvědčovat, vysvětlovat,
vyhrožovat, slibovat, manipulovat,
...

OPLATIT

trestat, izolovat, odmítat, ukázat, že
tohle si přeci nemůže dovolit

VZDÁT TO

udělat za dítě, ochránit, opečovat,
předat jinému odborníkovi, ...

Reakce dítěte

NA CHVÍLI PŘESTANE, POSLÉZE
POKRAČUJE

NEPŘESTANE DOKUD NEDOSÁHNE
SVÉHO NEBO KAPITULUJE

ZINTENZIVNÍ

NIC SE NEMĚNÍ

Otázky, které pomohou se zorientovat

Vyberte si jednu konkrétní situaci, která se odehrála v poslední době:

Co by mohl vidět pozorovatel situace, kdyby byl přítomen?
Jak reagujete na žákovu nevhodné chování? Co říkáte? Co přesně děláte?
Jak reaguje žák na Vaše intervence?

Pocity učitele:

Jaké pocity máte ve chvíli, když žák...?

Tendence učitele:

Co byste v tu chvíli nejradši udělal,
kdybyste mohl udělat cokoli a nenesl
důsledky svého chování?

Jak porozumět chování žáka?

Jakým způsobem se žák snaží zapojit do dění ve třídě?
Jak si vysvětlujete jeho chování?
Kdy dítě spolupracuje, je to lepší? Kdy nespolečně pracuje, je to horší?
Jaký má podle Vás dítě ze svého chování užitek?

Možnosti intervence

- Zaměřujte se na **řešení** a ne na šetření.
- **Popište**, co vidíte: „Vidím tu dvě děti, které ještě nezačaly pracovat na zadaném úkolu.“
- Použijte **pozitivní instrukce**: „Pozorně poslouchej, co ostatní říkají“
- **Legitimizujte moc**: „Máš pravdu, nemám, jak tě donutit, abys začal pracovat.“
- Použijte **já-sdělení**: „Zlobí mě, když na začátku hodiny nejste na svých místech.“

- „Zase jste si nepřipravili všechny potřebné pomůcky.“
- „Vy jste neslyšeli, že už zvonilo?“
- „Kolikrát to mám ještě opakovat?“
- „Používáš vůbec mozek?“
- „Nedívej se z toho okna!“
- „Jestli toho hned nenecháš, zavolám rodičům!“

- **Zrcadlete** emoce dětí: „Je to tak, že jsi teď naštvaný, protože to vnímáš jako nespravedlnost?!“
- Použijte **jazyk volby**: „Lenko, je potřeba, abys pracovala na zadaném úkolu. V případě, že se rozhodneš úkoly neplnit, ztratíš možnost opravit si klasifikaci.“
- Položte **otevřenou otázku**: „Co teď potřebuješ, aby se stalo? Čeho teď chceš dosáhnout?“
- **STOP sdělení**: „Přestaňte se mezi sebou bavit a věnujte se zadané práci.“

Možnosti prevence

Strategie, kterými lze předcházet problémovému chování, spočívají zejména ve výchovném stylu učitele a způsobu práce se třídou. Proto věnujte pozornost:

- uspořádání učebny
- využití různých forem výuky a aktivizujících metod
- cíle činnosti
- užitečnost činnosti

- **Nastavte jasná a srozumitelná pravidla.** Vtáhněte žáky do jejich vytváření.
- Pracujte s **přirozenými a logickými důsledky**
- **Snižující se limit**
Domluvte se s žákem na počtu „problémového chování“, který je v určitém časovém úseku dovolen. Např. žák může za jednu hodinu 5x vykřiknout.

Možnosti podpory

- Vytvořte prostor pro sdílení.
- Umožňujte dětem se rozhodovat.
- Oceňujte zájem, angažovanost a nasazení.
- Vyjadřujte důvěru.
- Vyjadřujte emoce a podporujte děti, aby vyjadřovaly, co cítí,
- Umožněte dětem zažívat úspěch – úspěch je otázkou cílů, které nastavujeme.
- Umožňujte dětem zažívat důsledky chování.
- Rozvíjejte silné stránky dětí.

- Zaměřování se na chyby.
- Srovnávání.
- Hodnocení.
- Perfekcionismus.
- Omlouvání.
- Litování.
- Ochraňování.
- Přebírání odpovědnosti.
- Zdůrazňování minulých neúspěchů.
- Nedůvěra.
- Očekávání neúspěchu.
- Popírání emocí.
- Bagatelizace.
- Znevažování
- Vysoké požadavky.
- Nerealistické cíle.

Děkuji za pozornost!